

Meeste gemeentes nemen meer tijd voor Concept RES

Tien van de twaalf Groninger gemeentes maken gebruik van de mogelijkheid meer tijd te nemen voor de besluitvorming over de Concept RES.

Zij hebben het plan in juni of september geagendeerd in de gemeenteraad. Ook de provincie bespreekt de Concept RES in september. De gemeentes Groningen en Midden-Groningen en de waterschappen hebben de Concept RES al in mei vastgesteld, volgens de oorspronkelijke planning. Die was gericht op besluitvorming voor 1 juni 2020. Op die datum moesten de

Waterschappen en twee gemeenteraden al akkoord

dertig energieregio's hun Concept RES hebben ingediend. Door de coronacrisis heeft het Nationaal Programma RES (NP RES) besloten de inleverdatum te verplaatsen van 1 juni naar 1 oktober.

Bod of bijdrage?

De regio Groningen verwacht 5,7 TWh bij te dragen aan de landelijke doelstelling van 35 terawattuur opgewekte duurzame energie in 2030 op land.

Van die Groningse bijdrage zal 4 TWh al gerealiseerd zijn in 2023, zo blijkt uit de inventarisatie die hiervoor is gemaakt voor de Concept RES (peildatum 1 januari 2020). Het betreft energieparken die al in bedrijf zijn, of in aanbouw, of waarvan de bouw binnenkort begint en in 2023 is afgerond.

De Concept RES in gemeenteraden, Provinciale Staten en waterschappen

Organisatie	Commissie / opiniërend	Besluit
Gemeente Veendam		28 sept.*
Gemeente Stadskanaal		21 sept.
Gemeente Het Hogeland	2 sept.	16 sept.
Gemeente Pekela		22 sept.
Gemeente Loppersum		29 juni
Gemeente Oldambt	31 aug.	14 sept.
Gemeente Groningen	20 mei	27 mei
Provincie Groningen	13 mei	30 sept.*
Gemeente Westerwolde	6 mei	Nader te bepalen
Gemeente Westerkwartier	9 juni	24 juni
Gemeente Delfzijl		25 juni
Gemeente Appingedam		30 sept.
Gemeente Midden-Groningen		28 mei
Waterschap Noorderzijlvest		mei
Waterschap Hunze en Aa's		mei

* Voorlopig

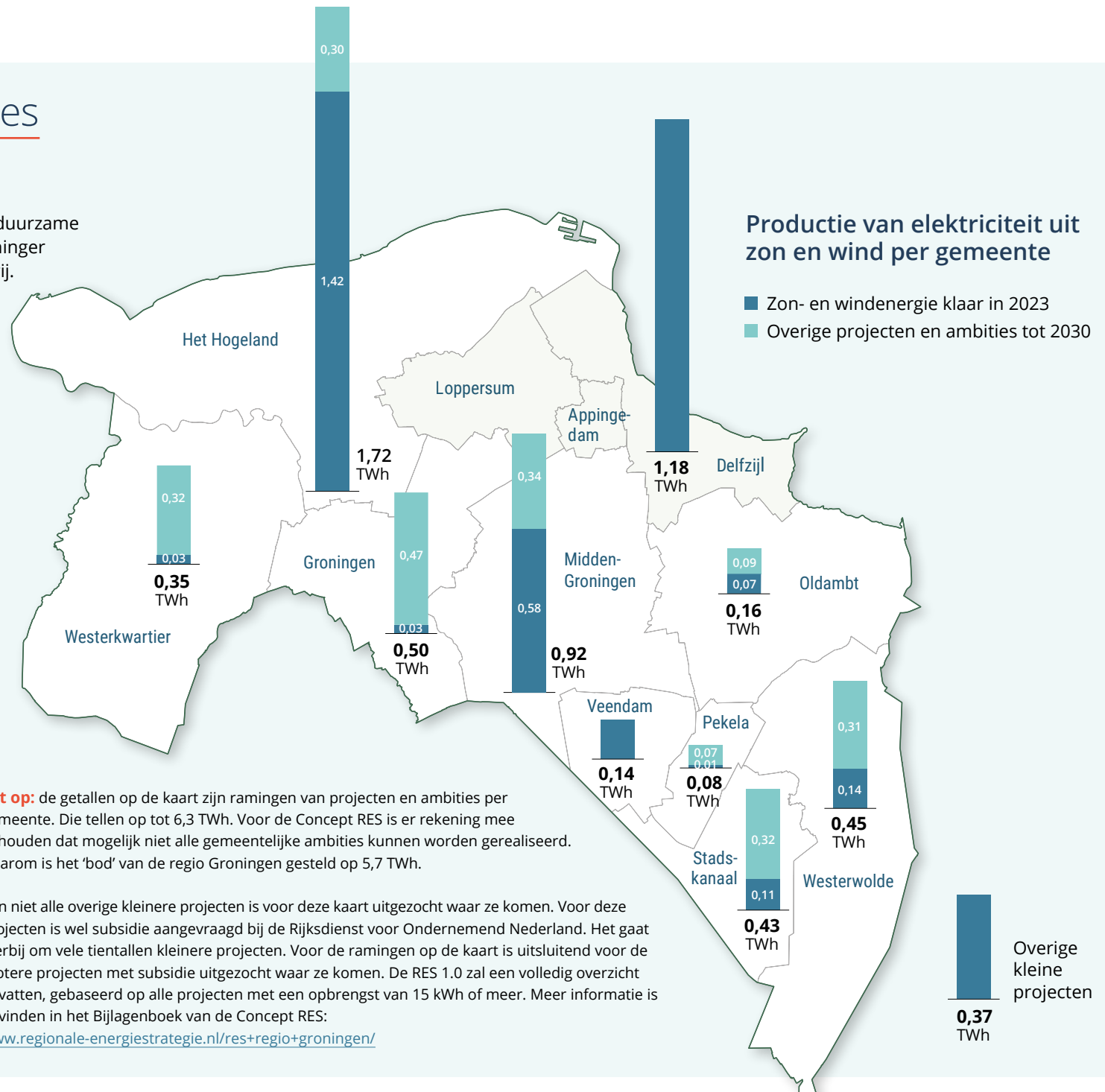
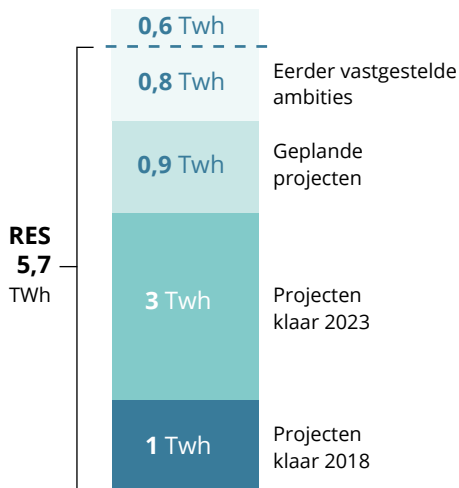
Bij de resterende 1,7 TWh gaat het om ambities die gemeenteraden al eerder hebben vastgesteld. Die zijn deels al vertaald in concrete projecten, die in voorbereiding zijn. De Concept RES bevat geen nieuwe ambities. Het 'bod' van de regio Groningen is dus volledig gebaseerd op bestaande projecten en ambities van gemeentes. Die tellen zelfs op tot 6,3 TWh. In de Concept RES is er rekening mee gehouden dat mogelijk niet alle ambities kunnen worden gerealiseerd. Het bod van Groningen is daarom bepaald op 5,7 TWh.

Projecten en ambities per gemeente

Hoe zijn de getallen voor de opwek van duurzame elektriciteit verdeeld over de twaalf Groninger gemeentes? Hiernaast staat dat op een rij.

Deze informatie is ontleend aan het Bijlagenboek van de concept RES, pagina 19 – 60.
www.regionale-energiestrategie.nl/res+regio+groningen/

Bod, projecten en ambities

Let op: de getallen op de kaart zijn ramingen van projecten en ambities per gemeente. Die tellen op tot 6,3 TWh. Voor de Concept RES is er rekening mee gehouden dat mogelijk niet alle gemeentelijke ambities kunnen worden gerealiseerd. Daarom is het 'bod' van de regio Groningen gesteld op 5,7 TWh.

Van niet alle overige kleinere projecten is voor deze kaart uitgezocht waar ze komen. Voor deze projecten is wel subsidie aangevraagd bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Het gaat hierbij om vele tientallen kleinere projecten. Voor de ramingen op de kaart is uitsluitend voor de grotere projecten met subsidie uitgezocht waar ze komen. De RES 1.0 zal een volledig overzicht bevatten, gebaseerd op alle projecten met een opbrengst van 15 kWh of meer. Meer informatie is te vinden in het Bijlagenboek van de Concept RES:

www.regionale-energiestrategie.nl/res+regio+groningen/

Wat is de RES?

RES staat voor Regionale Energiestrategie. Dat is de visie van de regio op energietransitie: het overschakelen van aardgas naar duurzame bronnen voor verwarming en het opwekken van duurzame elektriciteit. Er zijn dertig RES-regio's. Alle regio's maken zo'n toekomstvisie. Het jaar 2030 is daarbij het richtpunt. Voor dat jaar maken de regio's afspraken met elkaar en met het Rijk. De RES bevat verder een doorkijkje naar 2050.

Waarom maken de regio's een RES?

Via hun Regionale Energiestrategie dragen gemeentes, provincie en waterschappen bij aan de uitvoering van het nationale Klimaatakkoord van 2019. De koepelorganisaties van gemeentes, provincies en waterschappen hebben dat akkoord getekend: de Vereniging van Nederlandse Gemeentes (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen.

In het Klimaatakkoord zijn afspraken vastgelegd over het terugbrengen van de uitstoot van CO₂ in 2030 en 2050. Via de RES geven de regio's aan hoe zij gaan overschakelen van aardgas als energiebron naar duurzame bronnen van elektriciteit en warmte. Door eigen plannen te maken willen de regio's samen met het kabinet werken aan de uitvoering van het Klimaatakkoord. Ze waren ook actief betrokken bij het voorbereiden van dat akkoord.

Van wie is de Concept RES? En wat gebeurt ermee?

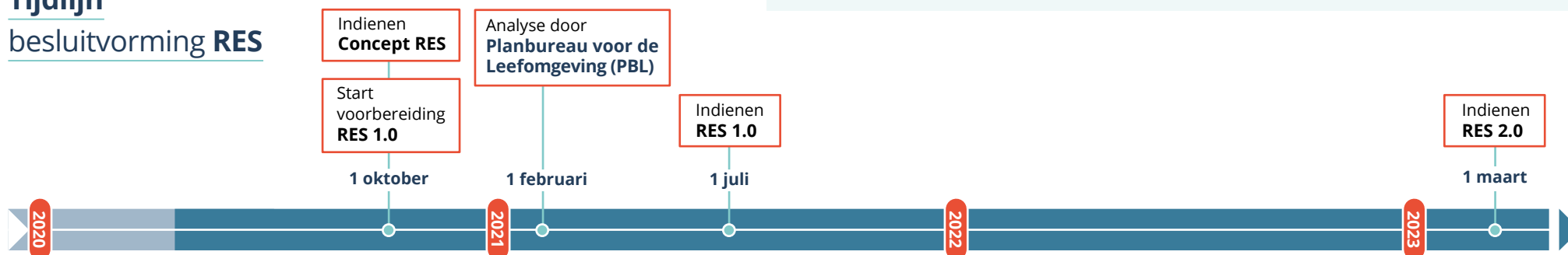
De Concept RES van de regio Groningen is opgesteld in opdracht van een stuurgroep van alle vijftien regionale overheden in Groningen. De basis ervan is het in 2019 door al die overheden vastgestelde [Startdocument RES Groningen](#).

De Concept RES is het voorstel van de Stuurgroep RES. Die bestaat uit één bestuurder van elke overheid in de regio Groningen: de twaalf gemeentes, de provincie en de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's. De colleges van Burgemeester en wethouders van de twaalf gemeentes leggen de Concept RES ter besluitvorming voor aan hun gemeenteraden. Het college van Gedeputeerde Staten legt de Concept RES voor aan Provinciale Staten. De dagelijkse besturen van de waterschappen hebben al ingestemd met de Concept RES.

De stuurgroep dient de Concept RES uiterlijk 1 oktober 2020 namens de regio in bij het Nationaal Programma (NP RES). Het NP RES legt de concepten van alle dertig regio's voor aan het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). Dat toetst alle dertig op inhoud en haalbaarheid. Uiterlijk 1 februari 2021 komt het PBL met haar bevindingen. Mede op basis daarvan stellen de regio's hun definitieve RES op (RES 1.0). Daarover besluiten gemeentes, provincie en waterschappen in het voorjaar van 2021.

Op 1 juli 2021 moeten de dertig regio's hun eerste definitieve RES klaar hebben: de RES 1.0. Daarna volgen elke twee jaar actualisaties van de RES.

Tijdlijn besluitvorming RES

Wisseling voorzitter stuurgroep RES

Sinds maart 2020 is Hielke Westra, wethouder van de gemeente Westerkwartier, voorzitter van de stuurgroep RES. Hij is de opvolger van IJzebrand Rijzebol, die in maart gedeputeerde is geworden en tot die tijd wethouder was van Delfzijl.

Te land, ter zee en op het dak

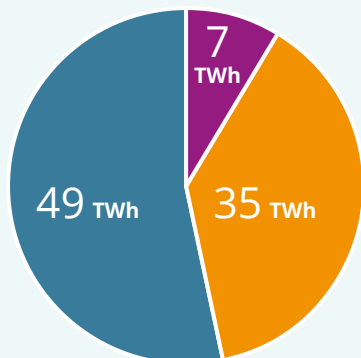
Het Klimaatakkoord gaat uit van ten minste 35 terawattuur opwek van duurzame elektriciteit op land. Dat getal is de totale opgave die de dertig regio's op zich hebben genomen. Als de regio's samen niet tot 35 TWh komen volgt nader overleg tussen het Rijk, de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen. Maar op grond van de biedingen die tot nu toe bekend zijn lijkt de gewenste 35 TWh te worden gehaald.

Op zee moet in 2030 nog meer duurzame elektriciteit worden opgewekt: 49 TWh.

Voor de 35 TWh te land die de dertig regio's opwekken tellen alleen energieparken mee met een jaaropbrengst van ten minste 15 kilowattuur. Dat zijn ongeveer 50 zonnepanelen. Kleinere opstellingen vallen in een derde categorie: die van de kleinschalige 'zon-op-dak' installaties. Die staat in de boeken voor 7 TWh in 2030. Zo komt het totaal aan opgewekte duurzame energie in 2030 op 91 TWh.

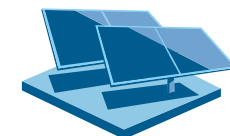
Totaal aan opgewekte
duurzame energie in 2030

- RES
- Op zee op te wekken
- Kleinschalig op te wekken

Wat is een terawattuur?

En nog een paar weetjes

Een terawattuur (TWh) is hetzelfde als een miljoen megawattuur (MWh) en duizend gigawattuur (GWh).

bevat ruim 315.000 zonnepanelen. Om de gedachten te bepalen: een voetbalveld meet ongeveer 100 bij 65 meter. Dus 0,65 ha.

Het grootste zonnepark van Nederland ligt sinds eind 2019 in de provincie Groningen, bij Sappemeer. Het beslaat 117 hectare en

Het zonnepark Midden-Groningen gaat per jaar ongeveer 100.000 MWh produceren. Dat is 0,1 TWh.

De meeste huishoudens gebruiken per jaar 2.500 tot 3.000 kWh (2,5 tot 3 MWh). Maar natuurlijk zijn huishoudens niet de enige stroomgebruikers.

De hele provincie Groningen gebruikt jaarlijks zo'n 5,5 TWh. Zo'n 1,5 TWh voor woningen en gebouwen en 4 TWh voor de industrie.

Grotere/kleinere eenheden			
1		wattuur	Wh
10 ³	duizend	kilowattuur	kWh
10 ⁶	miljoen	megawattuur	MWh
10 ⁹	miljard	gigawattuur	GWh
10 ¹²	biljoen	terawattuur	TWh

Meer feiten en cijfers zijn te vinden op de website van de RES Groningen.

Webinar over de Concept RES

Het projectbureau RES Groningen organiseert op **maandagavond 22** en **dinsdagavond 23 juni** een **online informatiebijeenkomst** voor gemeenteraadsleden, leden van Provinciale Staten en leden van het algemeen bestuur van de waterschappen. Het webinar begint met een korte inleiding over de inhoud van de Concept RES en is verder bedoeld om informatieve vragen van volksvertegenwoordigers te beantwoorden. De uitnodigingen voor het webinar zijn verstuurd via de griffies van de gemeentes en de provincie en de secretariaten van de waterschappen.

Betrokken bij de RES

De RES is het product van de regio Groningen. De vijftien Groningse overheden werken daarbij samen met betrokken maatschappelijke organisaties. In deze rubriek stellen we die voor. De vorige keer waren dat de Natuur en Milieufederatie Groningen en netbeheerder Enexis. In dit nummer komen LTO Noord en de Groninger Energiekoepel aan het woord.

Brenda Harsveld, vertegenwoordiger van de energiecoöperaties bij de RES

De Groninger Energiekoepel (GrEK) helpt bewoners in dorpen en wijken met collectieve energie besparingsacties en het opwekken van energie. Zo kun je als bewoners zelf bepalen waar en hoe je energie opwekt en wat je met de winst doet. Dat is 'lokaal eigendom'.

In Groningen zijn 33 energiecoöperaties lid van de GrEK. GrEK ondersteunt energiecoöperaties en energie-initiatieven met deskundig advies en begeleiding en behartigt hun belangen.

Dit laatste doet de GrEK ook binnen de Regionale Energie Strategie (RES). We dragen zorg voor goede positionering van de energiecoöperaties en bewonersparticipatie in de RES. De RES is een sociale opgave en maatschappelijk draagvlak van groot belang voor succes. En daar is GrEK goed in: mensen in beweging krijgen voor de energie van de toekomst!

Participatie doet GrEK niet alleen, maar met haar bondgenoten NMG, Buurkracht, LSA bewoners en Hier Klimaatbureau.

VanOns

Geert Kloetstra, beleidsadviseur namens LTO Noord betrokken bij de RES

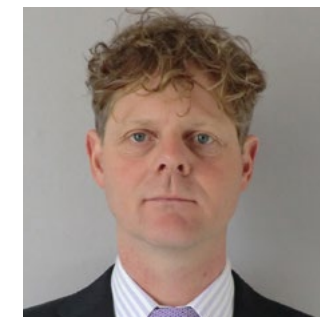

Negentig procent van de grond in Groningen is landbouwgrond. Dat maakt duidelijk dat wij ons betrokken voelen bij de energietransitie.

Wij vinden dat de zonneladder optimaal moet worden toegepast en dus landbouwgrond pas als laatste moet worden gebruikt voor zonne-energie. En dan alleen de slechtere gronden of als teelt ondersteunende maatregel. Eerst de daken volleggen met zonnepanelen, en verder gebruik maken van ruimte op bedrijventerreinen en bij knooppunten van infrastructuur.

Windmolens vinden we aantrekkelijker dan zon, omdat ze veel minder ruimte innemen. Dat kunnen ook concentraties van kleine windmolens zijn, die bedrijven helpen zelfvoorzienend te worden. Of kleine windmolens op woonkavels.

Heel belangrijk vinden we dat bewoners en bedrijven actief kunnen deelnemen. Alleen op die manier krijg je draagvlak voor energietransitie. Daar zouden we voor de RES nog meer werk van moeten maken.

Colofon

Samenstelling en redactie:
Hajema Communicatie

Vormgeving:
Manisch Creatief